

Stiftelsen Agape Norrköping

Org.nr. 819000-9996

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Johannesskolan Norrköping Kristna Skola i Norrköpings kommun

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Agape Norrköping en anmärkning.

Stiftelsen Agape Norrköping ska senast den **16 januari 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Agape Norrköping inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid fristående skolenheter är deltagandet vid konfessionella inslag i utbildningen frivilligt. (1 kap. 7 §§ skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden)

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Agape Norrköping inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det finns tillgång till elevhälsa för eleverna. (2 kap. 25 § skollagen; 2 kap. 27 § skollagen)

Bedömning

Anmärkning

Undervisning och lärande

Frivillighet för elever att delta i konfessionella inslag i utbildningen

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att det för eleverna på Johannesskolan är obligatoriskt att närvara vid verksamhet som sker inom ramen för skolans utbildning där konfessionella inslag regelbundet förekommer. Varje morgon börjar med en morgonsamling och en dag per vecka deltar alla elever i utbildningsmomentet Chapel som är en position i elevernas scheman och som tidsmässigt är förlagt mellan lektioner i ämnen. Lärare, elever och rektorn berättar att i samband med morgonsamlingen är det en andakt där läraren läser texter ur eller med koppling till Bibeln och därutöver ber lärare och elever tillsammans. Chapel beskrivs av lärare och elever som en gudstjänst med läsning av bibeltexter, dans, lovsång och ibland förekommer filmer om evangeliet. Rektorn säger att Chapel är ett konfessionellt inslag där de på skolan inte bara vill förmedla kunskap utan även den tro de har. Syftet med Chapel är enligt rektorn att inspirera till tron och att stärka tron, men att det är frivilligt att be och sjunga.

I samband med morgonsamling och till viss del Chapel bedrivs också enligt lärare och rektorn ett värdegrundsarbete med koppling till skolans kristna profil och till Bibeln. Enligt rektorn har det värdegrundsarbete som förläggs till morgonsamling och ibland till Chapel, ett konfessionellt innehåll. Enligt rektorn innehåller denna del av skolans värdegrundsarbete ett så kallat karaktärsmaterial som gäller för en månad i taget och som innehåller specifika karaktärsord som exempelvis rättrådighet, hopp och kärlek. Karaktärsmaterialet består bland annat av andakter och betraktelser som enligt rektorn har ett konfessionellt innehåll när det gäller de delar som tas upp i samband med morgonsamlingen. Morgonsamlingen innehåller enligt de intervjuade också praktiska delar som information till eleverna om planering av skoldagen. Rektorn säger i intervju att det ingår för eleverna att närvara i samband med alla delar som ingår i skoldagen inklusive morgonsamling och Chapel. Lärare och rektorn uppger att vårdnadshavare och elever får information om att bland annat morgonsamling och Chapel är delar som ingår i utbildningen när de väljer skola, och genom att de valt att gå på skolan är det också underförstått att elevernas deltar i dessa delar. Såväl elever, lärare som rektorn uppger att det är frivilligt för eleverna att aktivt delta i samband med bön och att eleverna kontinuerligt får information om det i samband med morgonsamling och Chapel.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 7 § skollagen framgår att undervisningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara icke- konfessionell. Utbildningen i övrigt

vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem får ha en konfessionell inriktning. Deltagandet i konfessionella inslag ska vara frivilligt.

Av förarbetsuttalanden i prop. 2009/10:165 s. 226 f. framgår bland annat följande. Om konfessionella inslag förekommer i utbildningen ska deltagande vara frivilligt för barnet eller eleven. För barn i förskolan och underåriga elever i övriga skolformer utövas bestämmanderätten i deras personliga angelägenheter enligt föräldrabalken av deras vårdnadshavare. Vårdnadshavarna ska dock enligt föräldrabalken ta allt större hänsyn till barnets synpunkter och önskemål i takt med stigande ålder och utveckling. Det kan vara lämpligt att ett beslut om elevens deltagande i konfessionella inslag sker vid terminsstarten. Ett sådant ställningstagande kan naturligtvis omprövas och vårdnadshavaren meddelar då att eleven fortsättningsvis inte ska delta. Hur frågan om frivillighet närmare ska lösas hos varje huvudman måste hanteras lokalt på ett praktiskt fungerande sätt utifrån de behov och förutsättningar som gäller i den aktuella verksamheten. Det kan många gånger vara naturligt att alla elever närvarar vid de konfessionella inslagen utan att alla aktivt deltar. Det kan till exempel handla om att alla elever är närvarande under en tackbön före skolmältiden eller vid en bön som avslutar en morgonsamling men att de som inte vill väljer att avstå från deltagande i bönen.(...)De konfessionella inslagen ska alltid erbjudas med respekt för elevernas integritet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det på Johannesskolan förekommer konfessionella inslag där det inte är frivilligt för eleverna att delta.

Vid utbildningsmomenten morgonsamling och Chapel förekommer konfessionella inslag som till exempel bön, förkunnelse och lovsång. Vid morgonsamlingarna och Chapel förekommer även ett regelbundet återkommande värdegrundsarbete med koppling till kristendom och Bibeln, där det bland annat genom betraktelser och andakter finns ett konfessionellt innehåll.

Det är i och för sig tillåtet att ha konfessionella inslag i utbildningen vid en fristående skola, men deltagandet måste då vara frivilligt, vilket Skolinspektionen inte anser är fallet här. Av utredningen framgår att det är obligatoriskt att närvara vid morgonsamlingarna och Chapel. Kravet på frivillighet kan i och för sig vara tillgodosett även när det är obligatoriskt för eleverna att närvara vid ett visst moment, så länge det är frivilligt för eleverna att aktivt delta. I förarbetena till skollagen anges att det kan vara naturligt att alla elever närvarar vid de konfessionella inslagen utan att alla aktivt deltar, exempelvis under en bön som avslutar en morgonsamling, men att de som inte vill väljer att avstå från att delta i bönen. I det här fallet är det dock inte endast fråga om ett sådant kortare konfessionellt inslag i form av en bön som av praktiska skäl kan hanteras på detta sätt, utan det är även fråga om återkommande och relativt omfattande konfessionella inslag – bland annat i form av ett värdegrundsarbete med kopplingar till religion – som genomsyrar Chapel och morgonsamlingarna. Mot bakgrund av ovanstående, och vid en samlad bedömning av vad som i övrigt framkommit, finner Skolinspektionen därför att kravet på att deltagandet i konfessionella inslag i utbildningen ska vara frivilligt inte är uppfyllt.

Skolinspektionen vill i sammanhanget även påpeka att den 2 januari 2023 träder förslagen i proposition 2021/22:157; *Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning*, i kraft. Ändringarna innebär bland annat att konfessionella inslag som huvudregel ska vara skilda från övriga aktiviteter inom skolan så att eleverna kan välja om de vill delta eller inte.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen får istället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Johannesskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att deltagandet i konfessionella inslag i utbildningen ska vara frivilligt. Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit i ärendet bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Johannesskolan en anmärkning.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har begärt och tagit del av en redovisning från huvudmannen med en förteckning över vilka som ingår i elevhälsan vid skolenheten där det står att elevhälsan består av skolsköterska, kurator, specialpedagogisk kompetens samt att skolläkare och skolpsykolog hyrs in vid behov.

Rektorn uppger att den skolpsykolog som skolan anlitar enbart används för åtgärdande arbete, exempelvis när det gäller utredning av enskilda elever, och att skolpsykologen kan kontaktas vid behov. Vidare deltar inte psykologen i elevhälsans förebyggande och främjande arbete. Enligt rektorn deltar rektor, kurator, skolsköterska, samt speciallärare och specialpedagog i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete och har regelbundna möten tillsammans.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena anges vidare (prop. 2009/10:165 s. 656-657) att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Detta innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten saknar tillgång till psykolog i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Därmed har eleverna inte tillgång till samtliga kompetenser i elevhälsans uppdrag, vilket är en brist. Att psykolog vid behov kan användas åtgärdande när det gäller enskilda elever ändrar inte denna bedömning eftersom psykologen i övrigt inte deltar i elevhälsans arbete och uppdrag vid skolenheten.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen får istället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Johannesskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tillgång till elevhälsa eftersom psykolog på skolenheten inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Utredningen visar att eleverna ges tillgång till flera av elevhälsans kompetenser, men inte till samtliga, och att dessa kompetenser tillsammans genomför ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Johannesskolan en anmärkning.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Ägar- och ledningsprövning samt ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: JR som ordförande och UR, DE och LS som styrelseledamöter. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Agape Norrköping uppfyller

författningskraven inom bedömningsområdet (2 kap. 5 § andra stycket 1-2 p och tredje stycket samt 5a § skollagen).

Övriga områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- Undervisningen bedrivs under ledning av lärare. (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen)
- Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll. (Lgr 11, 5. Kursplaner)
- Undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund. (1 kap. 5 § skollagen, Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet, Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 5. Kursplaner)
- Utbildningen och undervisningen organiseras, planeras och genomförs så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.1 Normer och värden, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn ser till att i undervisningen i olika ämnen integrera ämnesövergripande kunskapsområden. (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen, 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen)
- Det finns ordningsregler på skolan som rektorn beslutat om. Ordningsreglerna har utarbetats under medverkan av eleverna och de följs upp. (5 kap. 5 § skollagen)
- Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen. (Lgr 11, 2.1 Normer och värden)
- Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)
- Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan. (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)
- Alla som arbetar i skolan motverkar kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling. En personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. (5 kap. 6 § skollagen, 6 kap. 10 § skollagen, Lgr 11, 2.1 Normer och värden)
- För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar ska huvudmannen se till att det startas en utredning där omständigheterna kring de

uppgivna kränkningarna utreds och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

- Skolan gör anmälan till socialnämnden om rektorn eller personalen får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. (29 kap. 13 § skollagen)
- Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att det vid skolenheterna erbjuds och anordnas modersmålsundervisning till alla elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna och för de elever som i övrigt har rätt till detta. (10 kap. 7 § skollagen, 5 kap. 8-13 §§ skolförordningen)
- Huvudmannen använder sig av fjärrundervisning endast under de förutsättningar som regleras i författningarna. (21 kap. 2-3, 6, 9-10 §§ skollagen, 5 a kap. 2-3, 5-6 §§ skolförordningen)
- Huvudmannen tar emot och utreder klagomål mot utbildningen och har skriftliga rutiner för klagomålshanteringen samt informerar elever, vårdnadshavare och personal om dessa rutiner. (4 kap. 8 § skollagen)

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef

Signerat av: Helena Boëthius

X Katrin Söderlind

Föredragande

Signerat av: Katrin Söderlind

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd

Kristina Svensson och regionstabsjurist Johan Kylanfelt medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Johannesskolan Norrköping Kristna Skola

Fakta om Johannesskolan Norrköping Kristna Skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Agape Norrköping under våren 2022. Johannesskolan Norrköping Kristna Skola besöktes av Skolinspektionen mellan den 10 maj 2022 och den 12 maj 2022.

Skolenheten har 148 elever i årskurserna 1-9. Till sin hjälp har rektorn en biträdande rektor.